

LÄNSRÄTTEN I
VÄSTMANLANDS LÄN

DOM
2010-02-10
Meddelad i Västerås

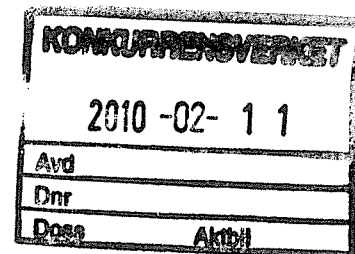
Mål nr
2359-09 E
Rotel 4

SÖKANDE
TecnoVISION S.p.a

Ombud: Christer Norrvall
Tecno Vision Sweden/Noxab i Malmö AB
Svansjögatan 29
217 66 Malmö

MOTPART
Fagersta kommun
737 80 Fagersta

SAKEN
Överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, LOU

BAKGRUND

Fagersta kommun (kommunen) har genomfört upphandling genom förenklat förfarande avseende ”digitala informationsskyltar 2009,36”. Ett av de bolag som lämnat anbud är TecnoVISION S.p.a. (bolaget). Enligt tilldelningsbeslut den 27 november 2009 har Focus Neon AB (Focus Neon) antagits som leverantör.

Till kommunens anbudsförfrågan var fogat ett anbudsformulär för anbudsgivarna att fylla i. I anbudsformuläret ställdes bl.a. frågan ”Uppfylls ställda skall-krav?”. Anbudsgivaren kunde därvid kryssa för ”ja” eller ”nej”. Om svaret på frågan var ”nej” angavs att detta skulle specificeras i anbudet.

Genom beslut den 3 december 2009 förordnade länsrätten på framställan av bolaget att kommunen, i avvaktan på att länsrätten avgör målet slutligt eller annat förordnar, tills vidare inte får avsluta upphandlingen.

Dok.Id 47121

Postadress
Box 1001
721 26 Västerås

Besöksadress
Sigurdsgatan 22

Telefon
021-19 56 00
E-post: lansrattenivastmanland@dom.se

Telefax
021-13 20 25

Expeditionstid
måndag – fredag
08:30-12:00
13:00-16:00

YRKANDEN OCH GRUNDER

Bolaget ansöker om överprövning av upphandlingen och yrkar att rättelse av upphandlingen ska ske på så sätt att anbud som inte uppfyller ställda skall-krav ska förkastas, varefter en ny poängbedömning ska göras. Som grund för sin talan anför bolaget att Focus Neons anbud inte uppfyller skall-kraven i nio olika avseenden och att bolaget lidit eller kan komma att lida skada.

Bolaget utvecklar sin talan och anför bl.a. följande. Focus Neon har på första sidan av sitt anbud angett att man uppfyller samtliga skall-krav, men inte redovisat att så verkligen är fallet. Det är kommunens plikt att kontrollera att varje skall-krav verkligen är uppfyllt, vilket är omöjligt om det inte avseende varje skall-krav redovisas om, och i vissa fall hur, det uppfylls.

I bilaga 1 Anbudsvillkor i förfrågningsunderlaget står på sidan 5, punkt 1.1.6 Fakturering att faktura betalas "... senast 30 dagar efter erhållande av specificerad faktura och godkänd leverans". Focus Neon har i sitt anbud angivit att betalningsplanen ska vara prestationsbunden. Detta kan bara tolkas som att betalningsvillkoren inte godkänns av Focus Neon.

I förfrågningsunderlagets bilaga 1 under punkten 0.1.4 Tekniska funktioner, fjärde stycket står att "[s]kylden ska kunna kompletteras med andra moduler, t.ex. tid- och temperaturvisning". I Focus Neons anbud finns information om att man kan visa tid. Dock kan man inte någonstans i anbudstexten hitta uppgifter om att man även kan koppla på en temperaturmodul. Skall-kravet är därmed inte uppfyllt och anbudet skulle ha förkastats. Under samma punkt som ovan står i femte stycket att åskskydd ska ingå i skyltarna. Att detta är uppfyllt går inte heller att utläsa av anbudet.

Inte heller skall-kravet om två rader text med minst 300 millimeters teckenhöjd uppfylls. I anbudstexten står bara att den aktiva ytan är 4 000 x

640 mm (b x h). Med 640 mm i tillgänglig höjd och med ett krav på att teckenhöjden måste vara minst 300 mm kan man i bästa fall endast visa versal text och då inte ens med versala Å, Ä och Ö utan att bokstäverna blir hoptryckta. De gemena bokstäverna med underhäng g, j, p, q och y kan inte heller visas utan att bli hoptryckta. Den 23 september 2009 skickade bolaget in ett antal frågor, bl.a. om kommunen accepterade svårlästa budskap med hoptryckta tecken. Svaret blev "Vid fullgrafisk skylt uppstår inte dessa problem". Svaret kan tolkas som att kommunen inte accepterar det eftersom man tror att det inte uppstår. Kombinationen 640 mm i tillgänglig höjd och minst 300 mm i teckenhöjd gör det omöjligt då endast 40 mm återstår att fördela både över (för att få naturliga, versala Å, Ä och Ö) och under (för att få gemena g, j, p, q och y med underhäng) på varje rad. Detta låter sig helt enkelt inte göras på 10 mm.

Under punkten 0.1.6 Skyltens konstruktion i förfrågningsunderlaget står att "[f]ärgen på ramen ska motsvara skärmen i släckt läge..." Denna skrivning tolkas som att det ska vara en ram runt den fullgrafiska ytan. Skylten som erbjuds av den vinnande anbudsgivaren saknar ram.

Under punkten 0.1.7 Drift, underhåll, service och underhåll i förfrågningsunderlaget anges att det "[a]v anbudet ska framgå hur textbyte genomförs samt hur underhåll och reparation av ljusdisplay..." I anbudstexten framgår inte hur reparation genomförs. Skall-kravet är således inte helt uppfyllt.

Under punkten "0.1.8 Utbildning" står att leverantören ska tillhandahålla adekvat utbildning. Detta finns emellertid inte redovisat i anbudet.

Vidare står i förfrågningsunderlaget att anbudsgivaren ska ange minst två referenser från tidigare liknande uppdrag motsvarande detta uppdrag. Focus Neon har lämnat nio referenser varav samtliga avser fullfärgsvideodisplayer. Dessa är emellertid baserade på en helt annan och mycket mer

avancerad teknik och kan på intet sätt jämföras med en monokrom textskylt som den aktuella upphandlingen avser. Referenserna kan därför inte kallas liknande eller anses motsvara uppdraget.

I kommunens tilläggskrivelse "Frågor och svar/komplettering gällande upphandling av digitala informationsskyltar 2009,36" daterad den 28 september 2009 kan man bl.a. i svaret på fråga fem läsa att pitchen (c/c mellan pixlarna) ska vara högst 20,5 mm. Hur stor pitchen är i vinnande anbud står emellertid inte att finna i anbudstexten.

Kommunen bestrider bolagets yrkande och anför bl.a. följande. Kommunen delar uppfattningen att alla krav som ställs i en upphandling ska vara möjliga att kontrollera. Kommunen har endast krävt att kommentarer till ställda skall-krav ska bifogas anbudet i den omfattning som krävs. I övrigt gäller att det är tillräckligt att anbudsgivare särskilt bekräftar att kraven uppfylls. Någon annan kontroll erfordras inte annat än om den upphandlande myndigheten har anledning att ifrågasätta riktigheten av lämnade uppgifter. I sådant fall ska kommunen ha möjlighet att särskilt tillfråga leverantören om detta. Att i ett anbud kräva särskild verifiering av varje enskilt krav är inte görligt. Med ett sådant krav skulle upphandlingsförfarandet bli ohanterligt, resurskrävande och ekonomiskt betungande för upphandlande myndigheter. Kommunen har i den nu aktuella upphandlingen utgått från att lämnade uppgifter varit korrekta, men har ändå valt att i vissa fall ställa vissa kompletterande kontrollfrågor.

En prestationsbunden betalningsplan står överhuvudtaget inte i strid med kommunens krav. En första förutsättning för betalning är att arbetet är utfört, men även att det är godkänt. Trots detta ställde kommunen den 17 november 2009 en kontrollfråga till Focus Neon. I sitt svar förklarade

Focus Neon att villkoren i punkten 1.1.6 godkändes och tillade samtidigt att det var "helt ok med vad vi offererat", dvs. att punkten 1.1.6 och anbudet överensstämde. Kravet är således uppfyllt.

Vad avser temperaturmodul har Focus Neon i anbudsformuläret och på sidan ett i sitt anbud bekräftat att kravet uppfylls. Något krav i anbudsförfrågan på att Focus Neon i övrigt ska styrka det kontraktuella kravet har inte funnits. Kommunen har emellertid ställt en kontrollfråga den 3 november 2009 och tillfrågat Focus Neon om det finns modul för att visa tid eller temperatur, varvid Focus Neon bekräftat att båda modulerna finns. Kommunen har ingen anledning att ifrågasätta bekräftelsen. Focus Neon har i anbudsformuläret även bekräftat att kravet på åskskydd är uppfyllt. Något krav i anbudsförfrågan på att Focus Neon i övrigt ska styrka kravet har inte funnits. Skall-kraven är således uppfyllda.

Vad avser kravet att teckenhöjden ska vara minst 300 mm i två rader med en bredd på 4 000 mm har Focus Neon i anbudsformuläret bekräftat att kravet är uppfyllt. I sitt anbud har Focus Neon vidare redovisat yttermått 4 000 x 640 x 200 mm. Kommunen fick under anbudsräkningstiden frågorna om det är meningen att kommunen accepterar svårlästa budskap med ihoptryckta versaler Å, Ä och Ö och att gemenerna g, h, p, q och y helt saknar underhäng, samt om skylten ska vara grafisk. Kommunen svarade att dessa problem inte uppstår vid fullgrafisk skylt. Kommunen frågade i detta avseende Focus Neon om tecknen "Här får du livstid" får plats på en rad, vilket Focus Neon i e-post visat. Det kontraktuella kravet är således uppfyllt.

Angående om skylten ska levereras med ram eller inte har kommunen åsyftat att skylten, med eller utan ram, ska se enhetlig ut vid släckt läge. Om det finns en ram så är föreskriften nödvändig men inte annars eftersom hela skyltytan då per automatik får samma utseende vid släckt läge. Under

punkten åtta i dokumentet "Frågor och svar/komplettering gällande upphandling av digitala informationsskyltar 2009,36" anges att kommunen inte efterfrågar en specifik teknisk lösning eller skylt, utan funktionalitet enligt de efterfrågade specifikationerna i förfrågningsunderlaget. Focus Neon har levererat en skylt utan ram. Anbudet är likvärdigt en lösning med ram och kan därför enligt 6 kap. LOU inte förkastas. Kommunens förfrågan ska dessutom inte uppfattas som att en skylt med ram efterfrågas. Focus Neon har således uppfyllt funktionskravet att skärmen ser enhetlig ut.

Vad avser skall-kravet att anbudet ska innehålla uppgift bl.a. om hur reparation av ljusdisplay m.m. genomförs har kommunen med "hur" inte avsett hur reparationen rent praktiskt utförs utan istället vilka resurser som finns, inställelse- och åtgärdstider, reservdelar samt var reparationen kommer att utföras. Focus Neon har redogjort för detta i sitt anbud. Focus Neon har således uppfyllt skall-kravet på vad anbudet ska innehålla om hur reparation utförs.

När det gäller kravet att leverantören ska tillhandahålla adekvat utbildning för handhavande och styrning av skyltarna har Focus Neon bekräftat att bolaget uppfyller ställda skall-krav. Focus Neon har inte heller reserverat sig mot kravet. Kommunen gör därför gällande att kontraktskravet är uppfyllt.

Kommunen finner inte anledning ifrågasätta att redovisade referensobjekt är tillräckligt likvärdiga för att styrka Focus Neons kapacitet och förmåga.

Vad avser att pitchen ska vara högst 20,5 mm har Focus i sitt anbud på anbudsformuläret bekräftat att ställda skall-krav är uppfyllda. Kommunen har emellertid den 3 november 2009 ställt en kontrollfråga om vilken pitch den av Focus Neon offererade skylten har, varpå Focus Neon svarat att

skylten har en pitch på 20 mm. Det kontraktuella skall-kravet är således uppfyllt, vilket kontrollfrågan bekräftade.

Bolaget anför vidare huvudsakligen följande. Kommunen har vitsordat att det ska vara möjligt att kontrollera om skall-kraven är uppfyllda eller inte. Kommunen har således brutit mot gällande regler genom att låta anbudsgivarna på eget ansvar ange om kraven uppfylls eller inte, utan krav på att skall-kraven ska kunna kontrolleras. Det vidhålls att det inte är tillräckligt att bara sätta ett kryss i en ruta för att visa att skall-kraven är uppfyllda. Det är inte bara de upphandlande myndigheterna som ska kunna kontrollera skall-kraven, framför allt av vinnande anbud. Det är även de andra anbudsgivarna som ska kunna kontrollera om vinnande anbud har lämnat rätt uppgifter i anbudet. De har branschkunskap och kunskap om vad som är rimligt och felaktigt i en anbudstext och teknisk specifikation. Detta är kunskap som vanligtvis inte finns hos den upphandlande myndigheten.

Vad avser skall-kravet om åskskydd har kommunen i denna del inte ställt någon kontrollfråga. Det går således inte att kontrollera om det vinnande bolaget verkligen tillhandahåller sådant. Skall-kravet är således inte uppfyllt.

Vad avser kravet på teckenhöjd är den kontrollfråga som kommunen ställde den 3 november 2009 felställd. För det första har bolaget aldrig ifrågasatt om texten "Här får du livstid" får plats på en rad. För det andra är det inte detta som är problematiken, utan om det får plats två textrader med minst 300 millimeters teckenhöjd. Nu när bolaget vet att pixelpitchen är 20 mm och efter att ha studerat den skiss Focus Neon ingett tydliggörs det problem som bolaget påtalat. På översta raden är ringen i det versala Å:et halv. För att få en hel ring krävs att textraden flyttas ned ytterligare två pixlar (40 mm). Teckenhöjden blir då 340 mm och således får man inte plats med två textrader på tillgängliga 640 mm. Även om man trycker ihop

Å:et något och det då bara skulle krävas ytterligare en pixel (20 mm) skulle man med två textrader och 320 millimeters teckenhöjd inte få något mellanrum alls mellan raderna eller över och under texterna. Detta skulle i sin tur innebära att kommunen är begränsad till att alltid visa versal text eftersom det då inte finns utrymme för underhäng på de gemena bokstäverna g, j, p, q och y. Det enda sättet att få plats med två textrader med minst 300 millimeters teckenhöjd är om man accepterar vissa hoptryckta versala tecken och gemena tecken utan underhäng. Mot bakgrund av vad som anförts är kommunens svar på den ställda frågan felaktigt och skall-kravet är inte uppfyllt.

Att i tilläggskrivelsen ”Frågor och svar/komplettering gällande upphandling av digitala informationsskyltar 2009,36” specificera att kommunen eftersträvar funktionalitet enligt de efterfrågade specifikationerna i förfrågningsunderlaget verkar vara en efterhandskonstruktion. Att bolagets tolkning att skylten ska levereras med ram är ett skall-krav förstärks av kommunens skrivning i sitt yttrande under punkten 0.1.6 Skyltens konstruktion där man i andra styckets andra mening skriver ”... så är kravet inte ens nödvändigt”.

Avslutningsvis vill bolaget få prövat om det är godtagbart att den upphandlande enheten ställer kompletterande kontrollfrågor och begär in förtydliganden när anbudsgivaren ”glömt” att lämna viss information i sitt anbud. Bolagets uppfattning är att en anbudsgivare som har glömt att ange en eller flera uppgifter får stå sitt kast.

Kommunen anför vidare bl.a. följande. Om en upphandlande myndighet skulle begära att en anbudsgivare i sitt anbud ska styrka varje kontraktuellt krav skulle såväl anbudsgivningen som den därav följande kontrollen leda till oproportionerligt stort arbete och höjda kostnader för anbudsgivning och kontroll, vilket inte minst skulle försvåra för små och medelstora leve-

rantörer att lämna anbud. En upphandlande myndighet måste därför – om inte myndigheten av särskilda skäl önskar en beskrivning och bevis – kunna begränsa sig till att begära att anbudsgivare i sitt anbud bekräftar att exempelvis kontraktuella skall-krav kommer att uppfyllas, Om däremot myndigheten fattar misstanke om att ett krav inte kommer att uppfyllas är myndigheten naturligtvis skyldig att göra en utvidgad kontroll. Kommunen har i upphandlingen som krav i förfrågningsunderlaget uppställt att anbudsgivare ska bekräfta om ställda skall-krav uppfylls eller inte. I den mån kommunen funnit skäl för att kontrollera uppgiften har så också skett. Tilläggas kan att om det senare visar sig att ett kontraktuellt krav inte uppfylls utgör detta ett kontraktsbrott och får hanteras enligt kontraktets förutsättningar.

Bolaget har i ansökan om överprövning samt i sitt yttrande fört diskussioner kring om det får plats två textrader med minst 300 millimeters teckenhöjd. De krav som ställts i punkten 0.1.3 i kravspecifikationen är att textstorleken ska vara minst 300 mm och att antalet rader med digital text får vara max två stycken. Prövningen ska ske mot de krav som kommunen uppställt. Focus Neon har i sitt anbud bekräftat att kraven uppfylls. Under anbudsräkningstiden har kommunen som svar på en fråga (fråga 7) om hur många tecken som minst ska visas per rad angivit följande. ”Nedanstående text skall minst få plats på en rad. Här får du Livstid.” Eftersom det är kommunens slogan vid infarterna är den texten naturligtvis av stor betydelse. Focus Neon har, som framgår av förra yttrandet, på en särskild kontrollfråga från kommunen såväl bekräftat som visat att kravet uppfylldes. Kommunen finner inte anledning att ifrågasätta läsbarheten av Focus Neons texter. Focus Neon har således uppfyllt samtliga ställda krav.

Vad avser frågan om skylten ska ha en ram eller inte vill kommunen understryka att med ”kravet” avses färgen och inte att en skärm ska finnas. Funktionen innehålls av Focus Neon.

Det ligger i sakens natur att kommunen inte är intresserad av hur en reparation genomförs rent tekniskt utan istället av uppgifter om inställelse- och åtgärdstider m.m.

De kontrollfrågor som kommunen ställt har endast visat på att Focus Neon uppfyllde de krav som Focus Neon redan i grundanbudet bekräftat att det uppfyllde. Focus Neon har således efter anbudstidens utgång inte tillfört något som utgjorde ett skall-krav i anbudsskedet. Något förtydligande eller någon komplettering i form av nya eller ändrade uppgifter har inte skett.

DOMSKÄL

Enligt 1 kap. 9 § LOU ska upphandlande myndigheter behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

Enligt 15 kap. 12 § andra stycket LOU får myndigheten begära att en ansökan eller ett anbud förtydligas eller kompletteras om det kan ske utan risk för särbehandling eller konkurrensbegränsning.

Enligt 16 kap. 1 § LOU får en leverantör som anser sig ha lidit eller kan komma att lida skada enligt 2 § i en framställning till allmän förvaltningsdomstol ansöka om åtgärder enligt den paragrafen.

I 16 kap. 2 § LOU anges att om den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § eller någon annan bestämmelse i denna lag och detta har medfört att leverantören lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse gjorts.

Av handlingarna i målet framgår bl.a. följande. Den aktuella upphandlingen avser leverans, montering och installation av tre digitala informationsskyltar på befintliga stativ. Av förfrågningsunderlagets bilaga 1 punkt 2.2.2 framgår att utvärdering av anbud kommer att ske enligt principen det för kommunen ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet, där värderingskriteriet är pris 100 %. Tre anbud lämnades in. Ett av anbuderna uppfyllde inte ställda krav och gick därför inte vidare till utvärderingsfasen.

Länsrätten gör följande bedömning.

Bolaget har anfört att man vill få prövat om det är godtagbart att den upphandlande myndigheten ställer kompletterande kontrollfrågor och begär in förtydliganden när ett anbud saknar viss information. Länsrätten är emellertid förhindrad att pröva något annat än parternas yrkanden i målet.

Skall-kraven

Betalningsvillkor

På sidan fem i bilaga 1 till förfrågningsunderlaget anges under punkten 1.1.6 Fakturering, såvitt här är i fråga, att "[f]aktura med leverantörens momsregistreringsnummer betalas senast 30 dagar efter erhållande av specificerad faktura och godkänd leverans". Bolaget hävdar att Focus Neons anbud inte överensstämmer med förfrågningsunderlaget då Focus Neon uppgivit att "betalningsplanen ska vara prestationsbunden". Kommunen har anfört att en prestationsbunden betalningsplan inte står i strid med kommunens krav, men att kommunen trots detta den 17 november 2009 ställde en kontrollfråga till Focus Neon som i sitt svar bekräftade sin accept av betalningsvillkoren. Enligt länsrättens mening utgör angivna betalningsvillkor inte något skall-krav, varför kommunen inte haft skäl att pga. Focus Neons formulering förkasta Focus Neons anbud. Bolagets ansökan kan således inte bifallas på denna grund.

Temperaturmodul

Bolaget har anfört att Focus Neons anbud saknar information om temperaturvisning. Kommunen har därvid genmält att Focus Neon i anbudsformuläret och på sidan ett i sitt anbud bekräftat att samtliga skall-krav är uppfyllda, men att kommunen ändå ställt en kontrollfråga den 3 november 2009. Focus Neon bekräftade då att sådan modul finns, varför skall-kravet enligt kommunens uppfattning är uppfyllt. Enligt länsrättens mening uppkom motstridiga uppgifter genom att Focus Neon i anbudsformuläret kryss-

sat i att Focus Neon uppfyller samtliga skall-krav samtidigt som det av själva anbudet endast framgick att modul för tid kunde kopplas till den offererade skylten. Det stod således inte klart att Focus Neon, enbart genom att ha kryssat i rutan att samtliga skall-krav var uppfyllda, verkligen uppfyllde skall-kravet om temperaturvisning. Fråga uppkommer då om den kontrollfråga som kommunen ställde var tillåten. Förutsättningen för att en upphandlande enhet ska kunna begära förtydliganden är att det kan ske utan risk för särbehandling eller konkurrensbegränsning. I doktrinen (Falk, Jan-Erik, *Lagen om offentlig upphandling – en kommentar*. 1 uppl. Jure Förlag 2009, s. 435 f.) uttalas bl.a. följande. ”Innebörden av begreppen förtydliga och komplettera ligger till viss del i själva begreppen. Att förtydliga eller komplettera något förutsätter att det redan finns uppgifter som kan förtydligas eller kompletteras. Det innebär att redan lämnade uppgifter konkretiseras. [...] Antag att en leverantör A ska lämna intyg om innehav av F-skattsedel men A anger i sitt anbud endast att sådan finns. Den upphandlande myndigheten begär att uppgiften om F-skattsedeln kompletteras med en kopia av den. Kopian är i så fall en komplettering till en redan lämnad uppgift och därmed tillåten att begära in.” Focus Neons ikryssade ”ja” i anbudsformuläret är enligt länsrättens bedömning en sådan uppgift som utgör grund för den upphandlande myndigheten att begära in ett förtydligande. Mot bakgrund av doktrinuttalandet och av vad som framkommit i målet kan länsrätten inte finna att kommunens kontrollfråga utgjorde en risk för särbehandling eller konkurrensbegränsning i den nu aktuella upphandlingen. Kontrollfrågan strider således inte mot LOU och genom Focus Neons svar står det klart att Focus Neon uppfyller det ifrågavarande skall-kravet. Bolagets ansökan kan därför inte bifallas på denna grund.

Åskskydd

Bolaget har anfört att Focus Neons anbud saknar uppgift om åskskydd, varvid kommunen har genmält att Focus Neon genom att i anbudsformuläret kryssa ”ja” på frågan om samtliga skall-krav är uppfyllda bekräftat att åskskydd finns, varför skall-kravet är uppfyllt. Länsrätten konstaterar i samband härmed att Focus Neon i sitt anbud under punkten 5 Omgivningskrav listat ett antal förutsättningar, t.ex. driftstemperatur och luftfuktighet, under vilka de offererade skyltarna fungerar. Att under denna punkt inte ange att åskskydd finns leder enligt länsrättens bedömning till oklarhet kring huruvida sådant erbjuds av Focus Neon, trots att Focus Neon i anbudsformuläret angivit att samtliga skall-krav är uppfyllda. Då kommunen inte tillställt Focus Neon någon kontrollfråga i denna del står det inte klart att Focus Neon uppfyller detta skall-krav. Förutsättningar saknades därför att låta Focus Neons anbud gå vidare till utvärderingsfasen och kommunen har därigenom brutit mot likabehandlingsprincipen och 1 kap. 9 § LOU.

Teckenhöjd

I förfrågningsunderlagets punkt 0.1.3 Beskrivning anges att teckenhöjden ska vara minst 300 mm i två rader med en bredd på 4 000 mm. Vidare har kommunen i sitt dokument ”Frågor och svar/komplettering gällande upphandling av digitala informationsskyltar 2009,36” på uppmaningen att kommentera det faktum att det i förfrågningsunderlaget saknas information om hur många tecken som minst ska visas per rad, uppgett att texten ”Här får du Livstid” minst ska få plats på en rad. Focus Neon har i anbudsformuläret bekräftat att samtliga skall-krav är uppfyllda men har i anbudstexten endast angivit att skyltens aktiva yta är 4 000 x 640 mm (b x h). Kommunen har ställt en kontrollfråga till Focus Neon om huruvida tecknen ”Här får du livstid” får plats på en rad, vilket Focus Neon i e-post visat att de gör. Enligt länsrättens bedömning har Focus Neon, genom att dels i anbudsformuläret kryssa i att samtliga skall-krav är uppfyllda, dels genom att redogöra för att höjden på skyltens aktiva yta är 640 mm, uppfyllt det ställ-

da skall-kravet att tecken-höjden ska vara minst 300 mm i två rader med en bredd på 4 000 mm. Prövningen ska, som kommunen har anfört, göras utifrån de krav kommunen uppställt. Huruvida tecknen visas hoptryckta eller inte är därför inte av relevans. Enligt länsrättens mening uppkom även vad avser detta skall-krav motstridiga uppgifter genom att Focus Neon i anbudsformuläret kryssat i att Focus Neon uppfyller samtliga skall-krav samtidigt som det av själva anbudet inte framgick att texten ”Här får du Livstid” minst får plats på en rad. Det stod således inte klart att Focus Neon, enbart genom att ha kryssat i rutan att samtliga skall-krav var uppfyllda, verkligen uppfyllde detta skall-krav. Enligt samma resonemang som under rubriken Temperaturmodul, s. 11 finner länsrätten att kontrollfrågan inte strider mot LOU och genom Focus Neons svar står det klart att Focus Neon uppfyller skall-kravet om att texten ”Här får du Livstid” ska få plats på en rad. Bolagets ansökan kan därför inte bifallas på denna grund.

Ram

Bolaget har anfört att kommunens skrivning ”[f]ärgen på ramen ska motsvara skärmen i släckt läge...” under punkten 0.1.6 Skyltens konstruktion i förfrågningsunderlaget ska tolkas som att det ska vara en ram runt skyltens fullgrafiska yta och att Focus Neons skylt saknar ram. Länsrätten finner att det av ovan angivna skrivning inte klart framgår att det är ett skall-krav att skylten ska ha en ram. Kommunen har således inte kunnat förkasta Focus Neons anbud med anledning av att Focus Neon offererat en skylt utan ram. Bolagets ansökan kan därför inte bifallas på denna grund.

Service och underhåll

Bolaget har anfört att det under punkten 0.1.7 Drift, underhåll, service och underhåll i förfrågningsunderlaget står att det ”[a]v anbudet ska framgå hur textbyte genomförs samt hur underhåll och reparation av ljusdisplay...” men att det i Focus Neons anbudstext inte framgår hur reparation genomförs och att skall-kravet således inte är helt uppfyllt. Kommunen har därvid

genmält att kommunen med ”hur” inte avsett hur reparationen rent praktiskt utförs utan istället vilka resurser som finns, inställelse- och åtgärdsåtgärder, reservdelar samt var reparationen kommer att utföras. Enligt länsrättens mening får emellertid med skrivningen ”hur” förstås att kommunen önskar en redogörelse för de tekniska åtgärder som vidtas vid en reparation. Således har Focus Neon inte uppfyllt det aktuella skall-kravet och dess anbud borde ha förkastats. Genom att inte göra detta har kommunen brutit mot likabehandlingsprincipen och 1 kap. 9 § LOU.

Utbildning

Bolaget har vidare anfört att det under punkten 0.1.8 Utbildning i förfrågningsunderlaget står att leverantören i samband med leverans ska tillhandahålla kostnadsfri adekvat utbildning för handhavande och styrning av skyltarna, men att detta inte finns redovisat i Focus Neons anbud. Kommunen har genmält att Focus Neon i anbudsformuläret svarat att man uppfyller samtliga skall-krav, samt att Focus Neon inte har reserverat sig mot kravet. Lika med vad som anförts ovan angående temperaturmodul finner länsrätten att det uppkom motstridiga uppgifter då Focus Neon i anbudsformuläret uppgivit att samtliga skall-krav är uppfyllda, men det av anbudstexten inte framgår att bolaget tillhandahåller utbildning i enlighet med skall-kravet. Då kommunen inte tillställt Focus Neon någon kontrollfråga i denna del står det inte klart att Focus Neon uppfyller det aktuella skall-kravet. Kommunen borde därför ha förkastat Focus Neons anbud och har genom sitt förfarande brutit mot likabehandlingsprincipen och 1 kap. 9 § LOU.

Referenser

Bolaget har vidare anfört att de referenser som Focus Neon lämnat inte liknar det nu aktuella uppdraget då referenserna avser fullfärgsvideo-displayer. Kommunen har genmält att man inte finner anledning att ifrågasätta att redovisade referensobjekt är tillräckligt likvärdiga för att styrka

Focus Neons kapacitet och förmåga. Enligt länsrättens bedömning får det ifrågavarande skall-kravet, som endast stipulerade att referenserna skulle avse *liknande* (länsrättens kursivering) uppdrag, anses uppfyllt genom de referenser Focus Neon lämnat. Bolagets ansökan kan därför inte bifallas på denna grund.

Pitchstorlek

Bolaget har vidare anfört att kommunen i tilläggsskrivelsen "Frågor och svar/komplettering gällande upphandling av digitala informationsskyltar 2009,36" daterad den 28 september 2009 svarat att pitchen (c/c mellan pixlarna) ska vara högst 20,5 mm, men att storleken på pitchen i vinnande anbud inte står att finna i anbudstexten. Då pitchstorleken inte finns angiven i Focus Neons anbud, men Focus Neon under punkten 2.1 Skyltfakta i sitt anbud redogjort för andra egenskaper hos skylten, samtidigt som Focus Neon kryssat i anbudsformuläret att samtliga skall-krav är uppfyllda uppstod enligt länsrättens mening motstridiga uppgifter om huruvida pitchstorleken i Focus Neons skylt verkligen är högst 20,5 mm. Kommunen har därför haft skäl att ställa en kontrollfråga. Länsrätten kan inte heller avseende detta skall-krav finna att kontrollfrågan utgjorde en risk för särbehandling eller konkurrensbegränsning, varför den inte strider mot LOU. Genom svaret på kontrollfrågan uppfyller Focus Neon det ifrågavarande skall-kravet, varför bolagets ansökan inte kan bifallas på denna grund.

Fråga om bolaget lidit skada och om åtgärder enligt 16 kap. 2 § LOU

Länsrätten har funnit att kommunen förfarit felaktigt genom att inte förkasta Focus Neons anbud vid kvalificeringsfasen, då anbudet inte uppfyllde samtliga skall-krav. Kommunen har således brutit mot LOU och bolaget har lidit skada härav. Förutsättningar föreligger därför att förordna om åtgärder enligt 16 kap. 2 § LOU. Bolaget har yrkat att upphandlingen ska rättas. Det ankommer på länsrätten att välja om upphandlingen ska göras om eller rättas men den valda åtgärden ska inte vara mer ingripande än

nödvändigt. Mot denna bakgrund och med beaktande av omständigheterna i målet finner länsrätten att det är tillräckligt att kommunen vidtar rättelse på så sätt att anbud som inte uppfyller de uppställda skall-kraven ska förkastas.

DOMSLUT

Länsrätten bifaller TecnoVISION S.p.a:s ansökan och förordnar om rättelse av Fagersta kommuns upphandling avseende digitala informationsskyltar, 2009,36 på så sätt att anbud som inte uppfyller samtliga skall-krav ska förkastas.

Länsrättens interimistiska beslut den 3 december 2009 upphör härmed att gälla.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (Dv 3109/1a).

Kristina Jaros Åberg
rådman
hj

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga länsrättens beslut skall skriva till Kammarrätten i Stockholm.

Skrivelsen skall dock skickas eller lämnas till länsrätten.

Överklagandet skall ha kommit in till länsrätten inom tre veckor från den dag då klaganden fick del av beslutet. Tiden för överklagandet för offentligpart räknas emellertid från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande skall kunna tas upp i kammarrätten fordras att prövningstillstånd meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas, anledning förekommer till ändring i det slut vartill länsrätten kommit eller det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står länsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande skall innehålla

1. den klagandes namn, personnummer, yrke, postadress och telefonnummer. Dessutom skall adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till kammarrätten,
2. det beslut som överklagas med uppgift om länsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av länsrättens beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Skrivelsen skall vara undertecknad av klaganden eller hans ombud. Adressen till länsrätten framgår av beslutet. Om klaganden anlitar ombud skall denne sända in fullmakt i original samt uppge sitt namn, adress och telefonnummer.